

MUGUR C. ISĂRESCU

22583
3=159884

REFLECȚII ECONOMICE

***

CONTRIBUȚII LA TEORIA MACROSTABILIZĂRII

ACADEMIA ROMÂNĂ

CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS

MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU
REFLECȚII ECONOMICE

***

CONTRIBUȚII LA TEORIA MACROSTABILIZĂRII

EDITURA
Expert

București, România

Editor și redactor de carte: **Valeriu IOAN-FRANC**

Coperta și prezentarea grafică: **Nicolae LOGIN, Luminița LOGIN**

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Centrului Român de Economie Comparată și Consens. Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului, fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 973-8177-99-5

Apărut 2003

judicarea performanțelor unei economii este, alături de creșterea economică, evoluția ratei inflației.

Tabelul nr. 2. Hiperinflații în foste economii centralizate

Țara	Luna de început a hiperinflației	Ultima lună a hiperinflației	Durata (nr. de luni)	Raportul dintre prețurile de la sfârșitul perioadei și prețurile de la începutul perioadei	Rata medie lunară (%)	Rata lunară maximă (%)
Polonia	oct.1989	ian.1990	4	3,96	41,2	77,3
Iugoslavia	sept.1989	dec.1989	4	5,18	50,9	59,7

Sursa: Jeffrey Sachs, Felipe Larrain – *Macroeconomics in the Global Economy*, Prentice-Hall, 1993, pag. 730.

Cu alte cuvinte, dacă dorește să-și mențină statutul de partener de dialog credibil, România nu-și poate permite o evoluție a ratei inflației eratică (în formă de „zimți de fierăstrău”) așa cum a fost în cazul Bulgariei, unde după o scădere a inflației în 1993 a urmat creșterea acesteia în 1994, apoi o nouă reducere în 1995 și, probabil, o nouă creștere în 1996. Asemenea comportamente ale ratei inflației indică persistența în economie a unor grave dezechilibre structurale. Într-adevăr, scăderea inflației nu este sustenabilă dacă nu este însoțită de restructurări credibile în sfera economiei reale, a pieței muncii, a balanței de plăți etc.

P01 7.2. „Pentagonul stabilizării macroeconomice” – instrument pentru analiza comparativă

Pentru a ilustra interdependența ce există între inflație și alți indicatori economici, apelăm la o reprezentare grafică propusă inițial de economistul polonez Grzegorz Kolodko și numită de către autorul său „pentagonul stabilizării macroeconomice”. În cadrul acestei abordări, se iau în considerare cinci parametri-cheie ai oricărei economii (rata de creștere, rata șomajului, rata inflației, deficitul bugetar ca procent în PIB, respectiv deficitul contului curent al balanței de plăți ca procent în PIB)

și, pe o scală gradată ad-hoc, se figurează starea acestor parametri la un moment dat, de exemplu într-un an. Limitele acestei abordări constau în faptul că ea nu surprinde tensiunile ascunse acumulate în sistem, dezechilibrele subterane care dau uneori impresia de stabilitate, dar care, în fond, sunt nesustenabile.

În graficele nr. 1-7 este reprezentată o comparație în evoluție dinamică (anii 1989-1994) între nivelul acestor parametri în România și, respectiv, în Cehoslovacia (din 1993, Cehia), Polonia și Ungaria. Aceste grafice permit o vizualizare a compromisurilor (*trade-offs*) de politică macroeconomică, respectiv care a fost *mix*-ul de politici favorizat de fiecare țară în parte.

În anul 1989 (graficul nr.1), economia României se caracteriza printr-un șomaj și o inflație cvasiinexistente, printr-un excedent al bugetului și al contului curent. Acest *mix* extrem de restrictiv trebuia să aibă un cost, iar acesta îl constituia o creștere economică negativă. Spre comparație, în același an, 1989, economia Poloniei se caracteriza printr-o inflație foarte înaltă și printr-un deficit bugetar uriaș, ca o condiție a menținerii la zero a ratei șomajului și a unei anumite creșteri economice. Economia Ungariei putea să se mențină într-un echilibru temporar numai în condițiile unui puternic deficit al contului curent.

În 1990 (graficul nr. 2), are loc o primă modificare majoră în politica economică a autorităților române: în scopul menținerii unei rate scăzute a șomajului și a inflației, este admis un foarte important deficit al contului curent. Dezechilibrele economice sunt ilustrate de prăbușirea producției. În Polonia, rata inflației depășește 500 la sută, în timp ce economia Cehoslovaciei pare a nu resimți șocul schimbării de sistem. În această țară s-a procedat la o devalorizare inițială foarte puternică a coroanei, până la niveluri care depășeau cursul practicat pe piața neagră (fără a fi însoțită de ajustarea salariilor). *Overshooting*-ul a condus la ameliorarea rapidă a balanței de plăți și la stimularea reluării creșterii economice.

Anul 1991 (graficul nr. 3) este, pentru întregul grup de țări, anul distorsiunilor maxime. În România, producția scade, iar inflația crește, în